

9. september 2016

Landsframleiðslan 2015 – endurskoðun

Gross Domestic Product 2015 – Revision

Samantekt Landsframleiðsla jókst að raungildi um 4,2% á árinu 2015 og hefur hún ekki áður verið hærrí. Neysla og fjárfesting vógu þyngst í vexti landsframleiðslunnar en alls jukust þjóðarútgjöld um 6,0%.

Einkaneysla jókst um 4,3%, samneysla um 1,0% og fjárfesting um 18,3%. Útflutningur jókst um 9,2% og innflutningur um 13,5%. Þrátt fyrir verulegan afgang af vöru- og þjónustuviðskiptum á liðnu ári, eða 166,6 milljarða króna, dró utanríkisverslun úr hagvexti.

Vöxtur fjárfestingar hefur ekki verið meiri frá árinu 2006, en hún jókst að raungildi árið 2015 um 18,3%. Fjárfesting atvinnuveganna vó þyngst í aukinni fjárfestingu en hún jókst um 29,5% frá árinu áður. Fjárfesting í íbúðarhúsnæði dróst saman um 3,1% og fjárfesting hins opinbera dróst saman um 2,5% á sama tímabili.

Afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum ásamt lægri halla á launa- og fjáreignatekjum, samkvæmt tölum frá Seðlabanka Íslands, leiddi til jákvæðs viðskiptajöfnuðar á árinu 2015. Hann nam rúmlega 148 milljörðum króna án rekstrarframlaga, eða sem nemur 6,7% af landsframleiðslu á árinu.

Einkaneysla sem hlutfall af landsframleiðslu var 49,7% á síðasta ári, sem er lægsta hlutfall frá því að mælingar hófust árið 1945. Samneysla var 23,6% af landsframleiðslu sem er svipað hlutfall og verið hefur undanfarinn áratug. Hlutfall fjárfestingar af landsframleiðslu var 19% á liðnu ári, samanborið við 14%–15% þegar hlutfallið mældist lægst á árunum 2009–2010.

Afgangur vöru- og þjónustuviðskipta nam 7,5% af landsframleiðslu á liðnu ári en síðustu sjö ár hefur verið afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum Íslands við útlönd. Á árunum 1998–2008 var halli á þessum viðskiptum að árinu 2002 undanskildu og framlagið til landsframleiðslu því neikvætt öll árin.

Endurskoðun á áður birtum niðurstöðum hefur umtalsverð áhrif, mest árið 2009, þar sem að samdráttur einkaneyslunnar eykst um 4,2 prósentustig frá fyrri niðurstöðum, úr 9,2% í 13,4%. Samkvæmt áður birtum niðurstöðum dróst landsframleiðsla saman um 4,7% árið 2009 en samkvæmt endurskoðuðum tölum var samdrátturinn töluvert meiri eða 6,6%.

Hagvöxtur 4,2% á árinu 2015,
1,9% árið 2014

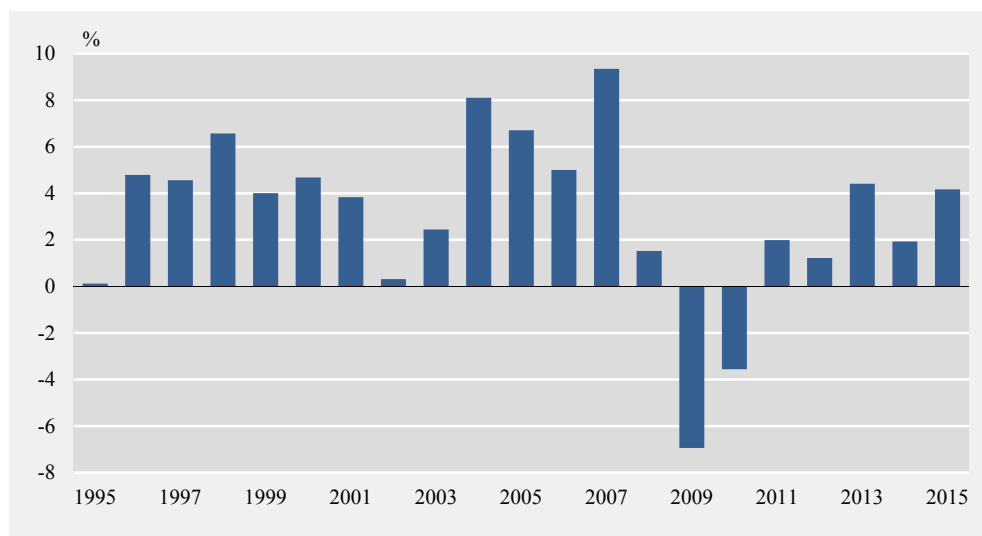
Hagstofan birtir nú endurskoðun á þjóðhagsreikningum fyrir árið 2015. Samkvæmt henni nam landsframleiðsla ársins 2015 2.214 milljörðum króna en það er tæpum 208 milljörðum eða 10,3% hærrí fjárhæð en árið áður. Að teknu tilliti til verðbreytinga jókst landsframleiðslan að raungildi um 4,2% samanborið við 1,9% vöxt árið áður. Landsframleiðsla á liðnu ári er meiri að raungildi en hún hefur áður verið og er nú 2,7% meiri en árið 2008.

Að teknu tilliti til mannfjöldaaukningar, sem nam 1,0%, jókst landsframleiðsla á mann að raungildi um 3,1% árið 2015 en hafði árið áður vaxið um 0,8%. Frá árinu 2010 hefur landsframleiðsla á mann aukist um 10,0% að raungildi en hefur enn ekki náð gildum árána 2007 og 2008.

Niðurstöður árána 1997–2014 hafa einnig verið endurskoðaðar frá birtingu þjóðhagsreikninga í mars 2015 og breyttist hagvöxtur sum árin, mest árin 2005, 2006 og 2009. Samdráttur ársins 2009 var 2,3 prósentustigum meiri en samkvæmt fyrri niðurstöðum og vöxtur árána 2005–2006 meiri um sem nemur 0,7–0,8 prósentustigum. Ástæður þessa má einkum rekja til endurskoðaðrar aðferðafræði við staðvirðingu húsnæðisliðar einkaneyslunnar.

Mynd 1. Vöxtur landsframleiðslu

Figure 1. GDP growth rate

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Einkaneysla jókst um 4,3%

Einkaneysla jókst um 4,3% á árinu 2015 sem er meiri vöxtur en síðustu ár en árið 2014 jókst hún um 2,9% og um 1,0% árið 2013. Frá árinu 2010 hefur einkaneysla aukist um 9,0% að raungildi á mann en er þó enn 10,3% lægri en hún var að meðaltali árin 2005–2008.

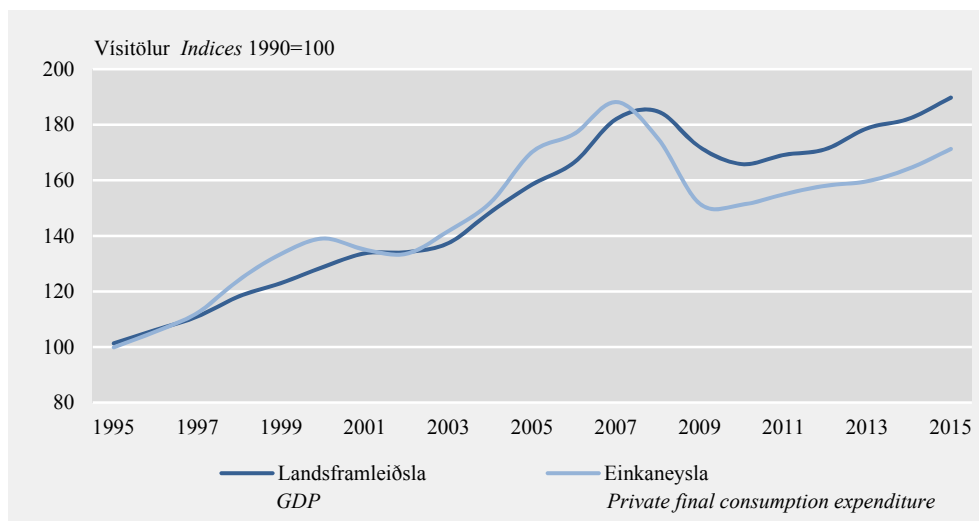
Á árinu 2015 var einkaneysla 72% meiri að raungildi en hún var á árinu 1990 en á sama tíma hefur landsframleiðsla tæplega tvöfaldast og mannföldinn aukist um 30%. Einkaneysla á mann hefur því aukist um 33% en landsframleiðsla um 52% á þessu tímabili.

Hlutfall einkaneyslu ekki mælt
lægra

Árið 2015 reyndist hlutfall einkaneyslu af landsframleiðslu vera 49,7% sem er lægsta hlutfall frá því að mælingar hófust árið 1945 og í fyrsta skipti sem það fer undir 50%. Þetta hlutfall hefur verið mjög lágt frá árinu 2008 eða að meðaltali 51,9% samanborið við 58,4% á tímabilinu 1980 til 2007.

Mynd 2. Magnvísitala einkaneyslu og landsframleiðslu

Figure 2. Private final consumption and GDP, volume indices

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Samneysla
jókst um 1,0%

Samneysla jókst um 1,0% að raungildi á liðnu ári en hún jókst um 1,7% árið 2014 og um 1,0% árið 2013. Þetta er hægur vöxtur og til samanburðar má benda á að árin 2000–2008 var vöxtur samneyslunnar að meðaltali 4,0% á ári. Sem hlutfall af landsframleiðslu var samneysla 23,6% á liðnu ári sem er heldur lægra en síðustu ár en fremur hátt í sögulegu samhengi.

Endurskoðað uppgjör fjármála hins opinbera fyrir árið 2015, með ýtarlegum sundurliðunum, verður birt í Hagtiðindum, *Fjármál hins opinbera 2015, endurskoðun*, hinn 13. september næstkomandi.

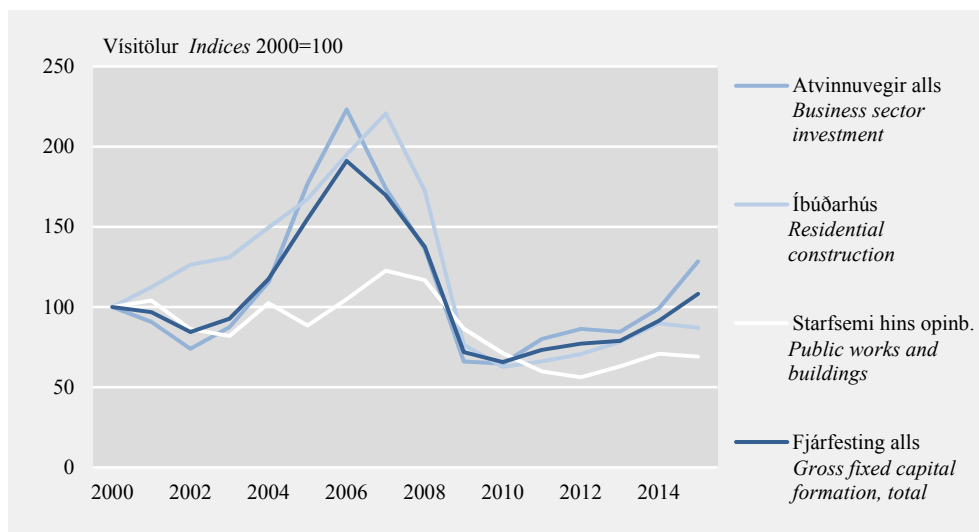
Aukinn vöxtur fjárfestingar

Fjárfesting jókst um 18,3% að raungildi á síðasta ári samanborið við 16% árið 2014 og 2,2% árið 2013. Fjárfesting dróst mjög saman á árunum 2007–2010 og nam samdrátturinn 47,8% árið 2009. Fjárfesting sem hlutfall af landsframleiðslu nam 19,0% á árinu 2015, sem er nær sögulegu meðaltali en verið hefur síðustu ár.

Atvinnuvegafjárfesting jókst um 29,5% árið 2015, samanborið við 17,3% árið 2014. Fjárfesting í íbúðarhúsnæði dróst saman um 3,1% í fyrra, samanborið við 14,8% aukningu árið 2014. Fjárfesting hins opinbera dróst sömuleiðis saman árið 2015, um 2,5%, en fjárfesting hins opinbera jókst um 12,5% árið 2014.

Mynd 3. Magnvísitala fjárfestingar og helstu undirlíða

Figure 3. Gross fixed capital formation, volume indices by main components

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Inn- og útflutningur skipa og flugvéla kemur með beinum hætti fram í fjárfestingu ársins ýmist til hækkunar eða lækkunar. Þessi stærð skiptir oft sköpum varðandi heildarfjárhæðir í fjárfestingu og utanríkisviðskiptum en áhrif á landsframleiðslu eru aftur á móti lítil sem engin þar sem fjárfestingaráhrifin vega á móti áhrifum á utanríkisviðskipti. Hvað árið 2015 varðar eru þessi áhrif nokkur en atvinnuvega-fjárfesting að frádreginni fjárfestingu í skipum og flugvélum jókst á síðasta ári um 23,9% og fjárfesting alls um 14,3%.

Þjódarútgjöld jukust um 6,0%

Þjódarútgjöld, sem eru samtala neyslu og fjárfestingar, jukust um 6,0% að raungildi á liðnu ári og er það mesti vöxtur þeirra frá árinu 2006. Árið 2014 jukust þau um 5,2% og um 0,7% árið 2013.

Afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum

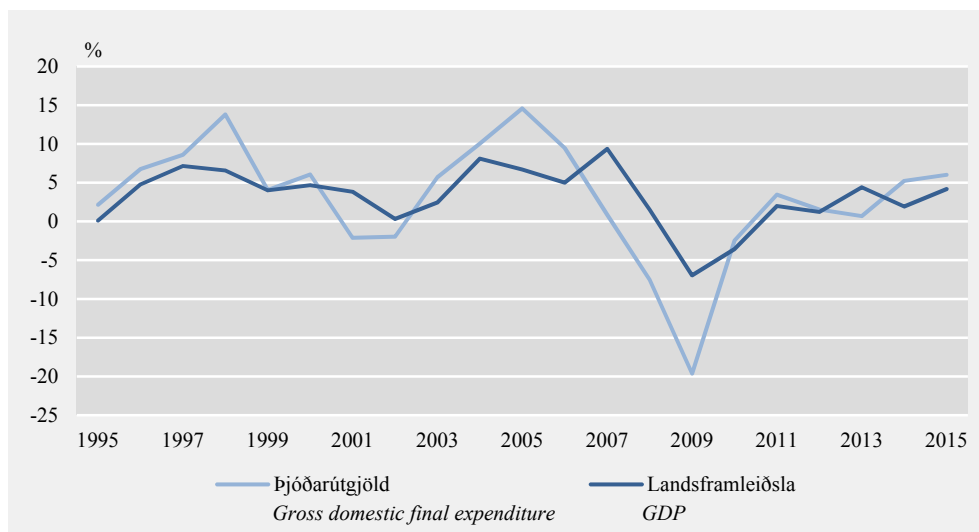
Heildarútflutningur jókst um 9,2% árið 2015. Þar af jókst vöruútflutningur um 3,3% og útflutningur á þjónustu um 15,9%. Á sama tíma jókst innflutningur um 13,5%, þar af á vörum um 18,7% og á þjónustu um 5,3%. Þó að innflutningur hafi aukist nokkuð umfram útflutning að raungildi varð verulegur afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum á árinu 2015 vegna hagstæðrar viðskiptakjarapróunar, eða 166,6 milljarðar króna, samanborið við 125,4 milljarða króna árið áður á verðlagi hvors árs.

Undanfarin sex ár hefur útflutningur vöru og þjónustu verið afar mikill, mældur sem hlutfall af landsframleiðslu. Útflutningur hefur verið vel yfir 50% síðustu sex ár og var 53,7% árið 2015. Þetta eru hærri hlutföll en sést hafa frá því að gerð þjóðhagsreikninga hófst á Íslandi árið 1945 og má meðal annars rekja til aukinna þjónustutekna í tengslum við fjölgun ferðamanna til Íslands.

Aukning innflutnings hefur ekki mælst meiri milli ára frá árinu 2005 og eykst vöruinnflutningurinn um 18,7%. Hlutfall innflutnings af landsframleiðslu var 46,2% árið 2015 en það fór hæst í 51,0% árið 2012.

Mynd 4. Magnbreyting þjóðarútgjalda og landsframleiðslu

Figure 4. GDP and Domestic final expenditure, annual growth rate

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

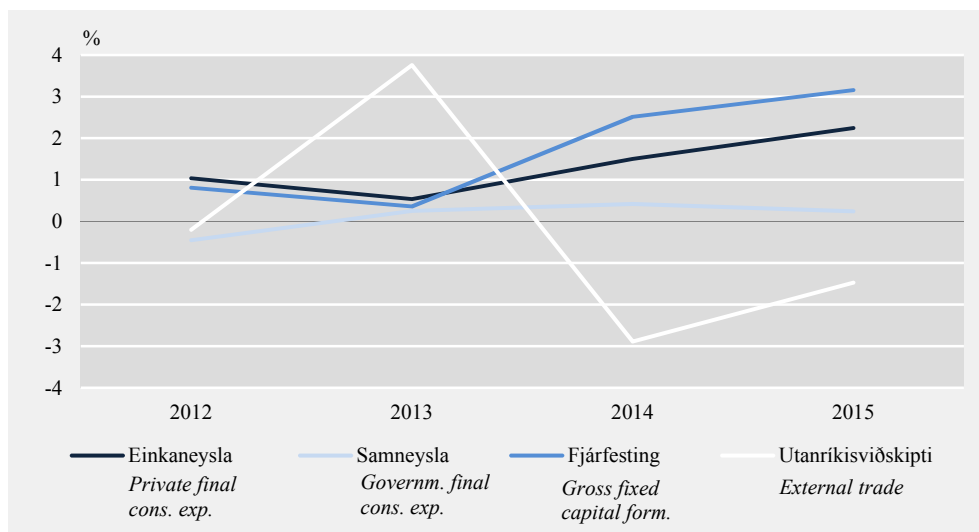
Þjóðarútgjöld jukust umfram landsframleiðslu

Meiri aukning innflutnings en útflutnings að raungildi olli því að landsframleiðsla jókst nokkuð minna en sem nam vexti þjóðarútgjalda, eða 4,2% samanborið við 6,0% aukningu þjóðarútgjalda. Árið 2014 jukust þjóðarútgjöldin um 5,2% en landsframleiðslan um 1,9%. Á árinu 2013 var þessu öfugt farið en þá jukust þjóðarútgjöldin aðeins um 0,7% en landsframleiðslan um 4,4%.

Undanfarin fimm ár hefur landsframleiðslan að raungildi vaxið um 14,4% en þjóðarútgjöldin um 18,0%. Frá árinu 1990 hafa þjóðarútgjöldin aukist um 77,3% en verg landsframleiðsla um 97,7%.

Mynd 5. Hlutdeild einstakra liða í hagvexti

Figure 5. Contribution to growth by expenditure items

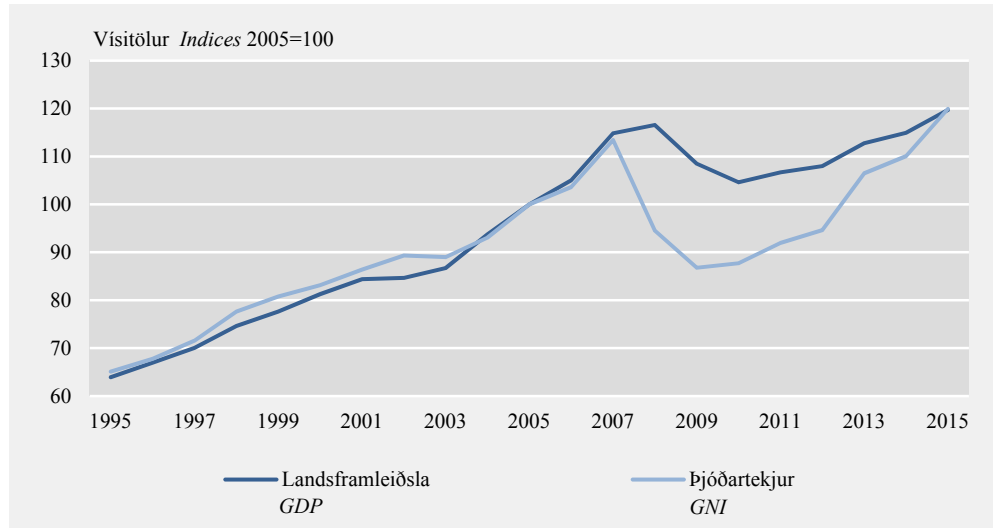

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Meiri vöxtur þjóðartekna

Við mat á afkomu þjóðarbúsins er oft litið til þjóðartekna þar sem tillit er tekið til breytinga á viðskiptakjörum þjóðarbúsins gagnvart útlöndum og launa- og fjáreignatekna til og frá útlöndum (að stærstum hluta vaxta- og arðgreiðslur). Viðskiptakjaraáhrif, sem hlutfall af landsframleiðslu fyrra árs, voru jákvæð um 3,9% og um 1,9% árið 2014. Verð á útfluttum vörum og þjónustu hækkaði á árinu 2015 um 1,9% í íslenskum krónum en verð á innfluttum vörum og þjónustu lækkaði um 4,5% sem skýrir þessi hagstæðu áhrif. Á sama tíma lækkaði meðalverð á erlendum gjaldeyri um 4,5%, þ.e. krónan styrktist en einnig kemur til verðlækkun á mikilvægum innflutningsvörum, t.d. á olíu.

Halli á launa- og fjáreignatekjum frá útlöndum dróst saman um 45,1% frá fyrri ári og var fremur lítill, þriðja árið í röð. Þjóðartekjur jukust því meira en sem nam vexti landsframleiðslu eða um 9,0% samanborið við 4,2% vöxt landsframleiðslu. Þjóðartekjur á liðnu ári voru að raungildi meiri en þær hafa verið áður, 5,7% hærri en árið 2007. Frá árinu 2009 hafa þær að raungildi aukist um 38,2%.

Mynd 6. Magnvísitala landsframleiðslu og þjóðartekna*Figure 6. GDP and GNI, volume indices*

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Minni halli á launa- og fjáreignatekjum frá útlöndum á síðasta ári, samkvæmt tölum Seðlabanka Íslands, og mikill afgangur í þjónustuviðskiptunum, eða 202,1 milljarðar, leiða til myndarlegs afgangss viðskipta við útlönd (án rekstrarframlaga). Viðskiptajöfnuðurinn var jákvæður um 148 milljarða eða 6,7% af landsframleiðslu, þrátt fyrir 35,5 milljarða neikvæðan vöruskiptajöfnuð. Afgangur á viðskiptajöfnuði hefur aldrei verið meiri en þrjú síðustu ár, frá því gerð þjóðhagsreikninga hófst á Íslandi árið 1945, en 2013 nam hann 6,7% af landsframleiðslu og 4,6% árið 2014.

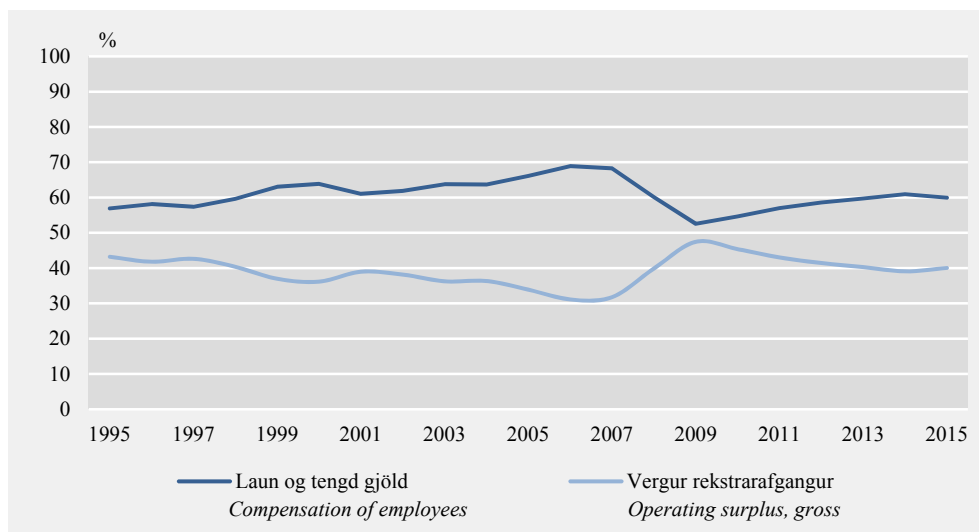
Hlutur einstakra atvinnugreina í landsframleiðslu

Hér að ofan er landsframleiðsla metin út frá ráðstöfunarhlið, með því að meta útgjöld þjóðarbúsins, þ.e. neyslu og fjárfestingu að teknu tilliti til viðskipta við útlönd. Framleiðslu er einnig unnt að meta með beinum hætti í einstökum atvinnugreinum. Í töflu 8 eru sýndar niðurstöður slíks mats fyrir tímabilið 2011–2015 en þar kemur fram hlutur einstakra atvinnugreina í landsframleiðslu. Í töflu 7 eru sýndar magnvísitölur framleiðslunnar í sömu atvinnugreinaskiptingu.

Tölur þessar eru byggðar á framleiðsluuppgjöri þjóðhagsreikninga fram til ársins 2013, bráðabirgðatölum fyrir árið 2014 og áætlun fyrir árið 2015.

Mynd 7. Hlutfall launa og rekstrarafgangs af landsframleiðslu (tekjuvirði)

Figure 7. The share of labour and capital in GDP (factor cost)

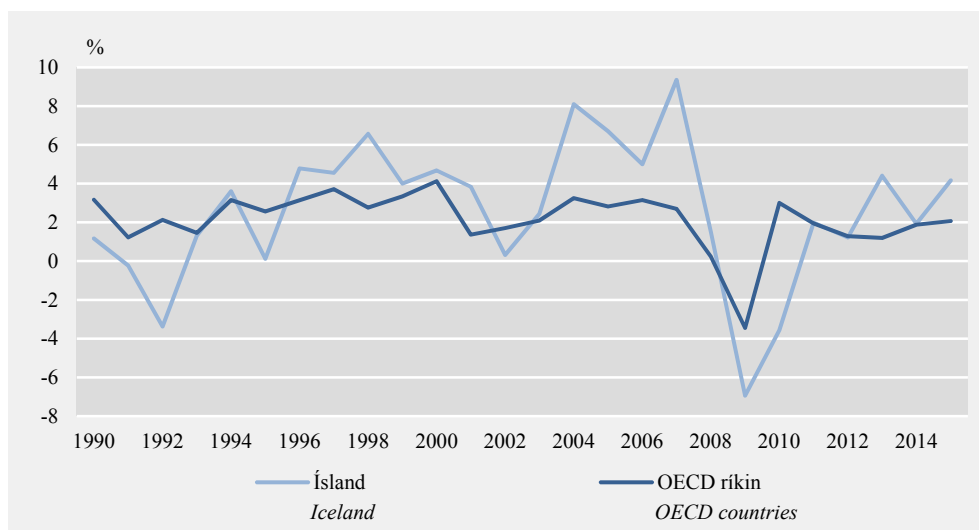
Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Hlutur vinnuafis og fjármagns

Framleiðslu í skilningi þjóðhagsreikninga má líta á sem samtölu þess sem launþegar bera úr bítum annars vegar og fjármagn og einyrkjar hins vegar. Á árinu 2015 er talið að í hlut launþega hafi komið um 60,0% af því sem til skipta var en fjármagnið og einyrkjar hafi borið úr bítum um 40,0%. Launahlutfall á árinu 2015 lækkar lítillega frá árinu 2014, þegar það var 60,9%. Launafjárhæð á árinu 2015 er áætluð með hliðsjón af tiltækum gögnum um launabreytingar milli 2014 og 2015 en launafjárhæðir fyrri ára eru fengnar úr framleiðsluuppgjöri þjóðhagsreikninga fram til 2014.

Mynd 8. Hagvöxtur á Íslandi og í OECD ríkjum

Figure 8. GDP annual growth rate in Iceland and OECD

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015.

Hagvöxtur í OECD-ríkjum árið 2015

OECD hefur áætlað að á liðnu ári hafi landsframleiðsla í ríkjum OECD í heild aukist um 2,1% sem er töluvert minni vöxtur en hér á landi. Á árinu 2014 var vöxturinn hins vegar áþekkur, eða um 1,9%.

Miklar sveiflur hafa einkennt hagþróun á Íslandi og framan af tíunda áratug síðustu aldar var hagvöxtur hér á landi mun minni en í OECD-ríkjum í heild. Ef litið er yfir allt tímabilið 1990–2015 reyndist árlegur meðalvöxtur á Íslandi 2,6% en 2,2% í OECD-ríkjunum í heild.

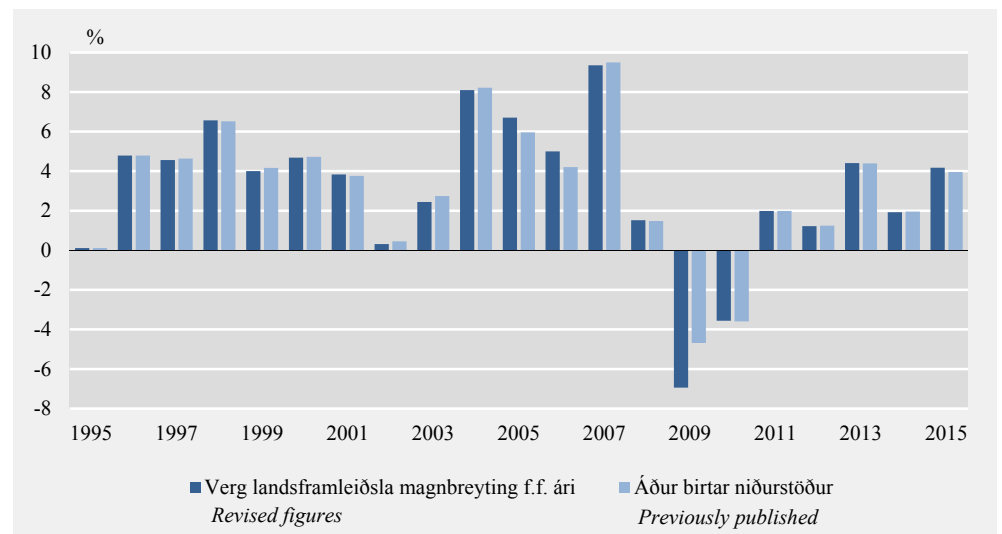
Endurmat landsframleiðslu og hagvaxtar

Breytingar eldri talna

Í hagtíðindahefti þjóðhagsreikninga sem birt var í september 2015 var tilkynnt um fyrirhugaðar endurbætur á útreikningi einkaneyslu. Áhrif þeirra breytinga koma nú fram í endurskoðuðum niðurstöðum. Veigamesta breytingin er fólgin í upptöku svokallaðrar EU-SILC verðvísitölu til staðvirðingar reiknaðrar og greiddrar húsaleigu í stað undirvísitölu vísitölu neysluverðs. Endurstaðvirðingin, ásamt öðrum endurbótum, hefur umtalsverð áhrif á magnbreytingu einkaneyslunnar og eru áhrifin mest árið 2009, þar sem að samdráttur einkaneyslunnar eykst um 4,2 prósentustig frá fyrri niðurstöðum, úr 9,2% í 13,4%. Einnig eru áhrifin töluverð á árunum 2005 og 2006, þar sem vöxtur einkaneyslunnar eykst um 1,3 prósentustig frá áður birtum niðurstöðum. Ný og bætt aðferðafræði við staðvirðingu þessa veigamikla þáttar í einkaneyslunni leiðir að sama skapi í ljós vanmat á samdrætti í landsframleiðslu árið 2009. Samkvæmt áður birtum niðurstöðum dróst landsframleiðsla saman um 4,7% árið 2009 en samkvæmt samkvæmt endurskoðuðum tölum var samdrátturinn töluvert meiri eða 6,6%.

Mynd 9. Vöxtur landsframleiðslu, endurmat

Figure 9. GDP growth rate, revised figures

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2014 og 2015. Preliminary data 2014 and 2015

Af annarri endurskoðun einkaneyslu sem ekki hefur umtalsverð áhrif á áður birtar tölur um hagvöxt ber að nefna endurskoðun á ólöglegri starfsemi aftur til ársins 2011, breytingar í mældri fjármálaþjónustu og félagasamtökum aftur til ársins 2008, lyfjum árið 2015 og hluta dagvöru aftur til ársins 2010. Þá voru tölur vegna þjónustuinnflutnings endurskoðaðar aftur til ársins 2013.

Tafla 1. Endurskoðun á hagvexti milli ára 1998–2015*Table 1. Revision of economic growth 1998–2015*

Ár <i>Year</i>	Hagvöxtur skv. birtingu í mars 2016 <i>Economic growth published in March 2016</i>	Hagvöxtur, endurskoðun <i>Economic growth, revised figures</i>	Breyting <i>Change</i>
1998	6,5	6,6	0,0
1999	4,2	4,0	-0,2
2000	4,7	4,7	0,0
2001	3,8	3,8	0,1
2002	0,5	0,3	-0,1
2003	2,7	2,4	-0,3
2004	8,2	8,1	-0,1
2005	6,0	6,7	0,7
2006	4,2	5,0	0,8
2007	9,5	9,4	-0,1
2008	1,5	1,5	0,0
2009	-4,7	-6,9	-2,3
2010	-3,6	-3,6	0,0
2011	2,0	2,0	0,0
2012	1,2	1,2	0,0
2013	4,4	4,4	0,0
2014	2,0	1,9	0,0
2015	4,0	4,2	0,2

Almenna reglan við endurskoðun þjóðhagsreikninga er að við útgáfu árstalna, í mars og september eru niðurstöður þriggja ára opnar til endurskoðunar. Eldri niðurstöður teljast endanlegar, en þó geta tímaraðir lengra aftur í tímann verið endurskoðaðar ef nauðsynlegt reynist og slík endurskoðun hefur verið tilkynnt fyrirfram. Hagstofan vinnur nú að endurmati á svartri atvinnustarfsemi, sem og að áframhaldandi endurbótum á einkaneyslunni. Stefnt er að birtingu á niðurstöðum í september 2017.

Ýtarlegra talnaefni á netinu

Auk þess talnaefnis, sem hér birtist í Hagtíðindum, er vísað til ýtarlegs talnaefnis á vef Hagstofunnar. Þar er að finna langar tímaraðir um flesta þætti þjóðhagsreikninga.

English summary

*4.2% growth in GDP in 2015,
1.9% in 2014*

The revised annual national accounts for 2015 show a 4.2% increase in Gross Domestic Product (GDP) in real terms. In 2014, GDP increased by 1.9% and by 4.4% in 2013. The economic growth in 2015 is mainly driven by a large increase in the gross domestic final expenditure which increased by 6.0%, the largest increase since year 2006. Despite a large foreign trade surplus in 2015, a higher growth in imports compared to that of exports contributed to a decreased growth in GDP.

Household final consumption increased by 4.3% and government final consumption by 1.0% while gross fixed capital formation increased by 18.3%. At the same time, exports grew by 3.3% and imports increased by 13.5%. This resulted in a 166.6 billion ISK surplus in the balance of trade in goods and services in 2015 compared to 125.4 billion ISK in 2014.

*9.0% increase in GNI in 2015,
3.4% increase in 2014*

The increased surplus in the balance of trade in 2015 and lower deficit in primary income from abroad, according to preliminary figures from the Central Bank of Iceland, results in a large current account surplus, or 148 billion ISK or 6.7% of GDP, compared to current account surplus of 92 billion ISK or 4.6% of GDP in 2014.

During 2015 the terms of trade improved by 3.9% of GDP of the previous year having a similar impact on Gross National Income (GNI). This development and the positive current account balance led to 9.0% growth in GNI compared to 3.4% growth in 2014.

*Household final consumption
49.7% of GDP*

In 2015 the share of household final consumption of GDP was 49.7%. Until 2008 this share used to be higher, in the range of 55–61%, but since then it has diminished considerably. Government final consumption amounted to 23.6% of GDP. Revised figures for General government finances for 2015 will be published in Statistical Series on 13th September 2016.

The share of gross fixed capital formation (GFCF) was 19% of GDP in 2015, compared to the low point of 14–15% during 2009–2010. Since 2010 CFCF is slowly approaching its average of 22% (1997–2015).

*Revisions of previous
year's results*

Some revisions have been made affecting the national accounts results for previous years, 1997–2015. Revised method and better source data are now used in the deflation of actual and imputed rentals for housing in Household final consumption expenditure. The revision goes back to year 1997 and has a significant impact on previously reported results, the most in 2009, where the decrease in private consumption rose from 9.2% to 13.4% (4.2 percentage points) from the previously published results. According to previously published results, GDP contracted by 4.7% in 2009, but according to revised figures, the contraction was considerably higher, or 6.6%.

Work on improving measures of the hidden economy for the production approach as well as continued improvements in private consumption is in progress with the aim of publishing revised results in September 2017.

Tafla 2. Landsframleiðsla og þjóðartekjur 2010–2015*Table 2. Gross Domestic Product and Gross National Income 2010–2015*

Milljónir króna á verðlagi hvers árs <i>Million ISK, current prices</i>	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹
1. Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	831.164	880.788	949.676	989.680	1.047.951	1.100.867
2. Samneysla <i>Government final consumption</i>	399.381	420.425	436.303	459.221	484.850	522.620
3. Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	226.755	261.613	284.506	296.846	345.759	419.951
4. Birgðabreytingar <i>Changes in inventories</i>	-2.231	3.357	1.800	-4.953	2.045	3.489
5. Þjóðarútgjöld alls <i>Gross domestic final expenditure</i>	1.455.069	1.566.182	1.672.286	1.740.795	1.880.606	2.046.927
6. Útflutningur alls <i>Exports of goods and services</i>	869.551	962.536	1.013.269	1.047.908	1.068.320	1.188.745
6.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	502.089	562.698	576.340	561.036	568.316	614.382
6.2 Þjónusta <i>Services</i>	367.462	399.838	436.929	486.871	500.004	574.363
7. Frádráttur: Innflutningur alls <i>Less: Imports of goods and services</i>	704.328	827.133	907.056	897.464	942.907	1.022.129
7.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	438.225	526.252	564.304	553.221	578.635	649.879
7.2 Þjónusta <i>Services</i>	266.103	300.881	342.751	344.242	364.272	372.250
8. Verg Landsframleiðsla <i>Gross Domestic Product</i>	1.620.293	1.701.585	1.778.499	1.891.239	2.006.019	2.213.543
9. Launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó <i>Primary incomes received from abroad, net</i>	-260.898	-211.856	-166.898	-23.432	-32.987	-18.597
10. Vergar þjóðartekjur <i>Gross National Income</i>	1.359.395	1.489.729	1.611.601	1.867.807	1.973.032	2.194.946
11. Viðskiptajöfnuður án rekstrarframlaga <i>Balance on current account</i>	-95.675	-76.453	-60.685	127.012	92.426	148.019
11.1 Vöruskiptajöfnuður fob/fob <i>Balance on goods</i>	63.865	36.446	12.035	7.815	-10.319	-35.497
11.2 Þjónustujöfnuður fob/fob <i>Balance on services</i>	101.359	98.957	94.178	142.629	135.733	202.113
11.3 Launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó <i>Balance on primary income from abroad</i>	-260.898	-211.856	-166.898	-23.432	-32.987	-18.597

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.***Tafla 3. Raunbreyting landsframleiðslu og þjóðartekna 2010–2015***Table 3. Volume changes in Gross Domestic Product and Gross National Income 2010–2015*

Raunbreyting frá fyrra ári, % ¹ <i>Volume changes on previous year, %¹</i>	2010	2011	2012	2013	2014 ²	2015 ²
1. Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	-0,3	2,5	2,0	1,0	2,9	4,3
2. Samneysla <i>Government final consumption</i>	-3,7	-0,1	-1,8	1,0	1,7	1,0
3. Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	-8,6	11,6	5,3	2,2	16,0	18,3
5. Þjóðarútgjöld alls <i>Gross domestic final expenditure</i>	-2,5	3,5	1,5	0,7	5,2	6,0
6. Útflutningur alls <i>Exports of goods and services</i>	1,0	3,4	3,6	6,7	3,2	9,2
6.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	-4,4	2,7	3,4	3,7	1,7	3,3
6.2 Þjónusta <i>Services</i>	8,5	4,4	3,8	10,6	4,9	15,9
7. Frádráttur: Innflutningur alls <i>Less: Imports of goods and services</i>	4,4	6,8	4,6	0,1	9,8	13,5
7.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	2,9	6,8	2,3	-0,3	9,3	18,7
7.2 Þjónusta <i>Services</i>	7,0	6,7	8,7	0,8	10,5	5,3
8. Verg Landsframleiðsla <i>Gross Domestic Product</i>	-3,6	2,0	1,2	4,4	1,9	4,2
10. Vergar þjóðartekjur <i>Gross National Income</i>	1,1	4,8	2,9	12,5	3,4	9,0

¹ Raunbreytingar eru reiknaðar á verðlagi fyrra árs og árlegum keðjutengingum. *Volume changes are based on annual chain linking.*² Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 4. Einkaneysla 1990–2015

Table 4. Household final consumption expenditure 1990–2015

	1990	1995	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹
Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices						
Matur og drykkjarvörur <i>Food, beverages and tobacco</i>	50.843	55.116	174.974	187.525	198.523	209.686
Föt og skór <i>Clothing and footwear</i>	16.926	17.969	34.799	36.602	37.316	39.265
Húsnæði, ljós og hiti <i>Gross rent, fuel and power</i>	38.016	44.625	205.199	213.365	232.174	250.667
Húsgögn, húsbúnaður, heimilishald og heimilistæki <i>Furniture, furnishings and household equipment and operation</i>	15.920	17.841	61.885	68.311	70.848	72.773
Heilsugæsla <i>Medical care and health expenses</i>	4.421	6.889	27.735	29.276	30.772	32.436
Samgöngur og póstur og sími <i>Transport and communication</i>	29.032	33.539	161.980	167.891	179.251	193.016
Tómstundaiðja, skemmtanir, menntun og menningarmál <i>Recreation, entertainment, education and culture</i>	25.010	35.661	105.645	111.634	125.135	136.022
Hótel og veitingastaðir <i>Restaurants and hotels</i>	13.736	18.367	77.927	91.100	105.058	125.524
Ýmsar vörur og þjónusta <i>Miscellaneous goods and services</i>	13.027	17.323	75.575	74.725	76.371	80.174
Einkaneysla innanlands alls						
Households Final Consumption Exp. in the Domestic Market	206.931	247.329	925.719	980.430	1.055.446	1.139.562
Útgjöld Íslendinga erlendis <i>Direct purchases abroad by resident households</i>	17.129	18.940	99.118	105.416	115.651	133.221
Útgjöld útlendinga á Íslandi <i>Direct purchases in the domestic market by non-resident households</i>	-9.140	-12.246	-109.630	-133.039	-162.992	-215.821
Einkaneysla heimila alls						
Household Final Consumption Exp. of Resident Households	214.920	254.023	915.207	952.806	1.008.104	1.056.962
Starfsemi samtaka <i>Non-profit institutions serving households</i>	7.175	9.267	34.470	36.874	39.847	43.906
Einkaneysla alls Private Final Consumption Expenditure	222.095	263.290	949.676	989.680	1.047.951	1.100.867
Hlutfallsleg skipting, % Percentage breakdown						
Matur og drykkjarvörur <i>Food, beverages and tobacco</i>	23,7	21,7	19,1	19,7	19,7	19,8
Föt og skór <i>Clothing and footwear</i>	7,9	7,1	3,8	3,8	3,7	3,7
Húsnæði, ljós og hiti <i>Gross rent, fuel and power</i>	17,7	17,6	22,4	22,4	23,0	23,7
Húsgögn, húsbúnaður, heimilishald og heimilistæki <i>Furniture, furnishings and household equipment and operation</i>	7,4	7,0	6,8	7,2	7,0	6,9
Heilsugæsla <i>Medical care and health expenses</i>	2,1	2,7	3,0	3,1	3,1	3,1
Samgöngur og póstur og sími <i>Transport and communication</i>	13,5	13,2	17,7	17,6	17,8	18,3
Tómstundaiðja, skemmtanir, menntun og menningarmál <i>Recreation, entertainment, education and culture</i>	11,6	14,0	11,5	11,7	12,4	12,9
Hótel og veitingastaðir <i>Restaurants and hotels</i>	6,4	7,2	8,5	9,6	10,4	11,9
Ýmsar vörur og þjónusta <i>Miscellaneous goods and services</i>	6,1	6,8	8,3	7,8	7,6	7,6
Einkaneysla innanlands alls						
Households Final Consumption Exp. in the Domestic Market	96,3	97,4	101,1	102,9	104,7	107,8
Útgjöld Íslendinga erlendis <i>Direct purchases abroad by resident households</i>	8,0	7,5	10,8	11,1	11,5	12,6
Útgjöld útlendinga á Íslandi <i>Direct purchases in the domestic market by non-resident households</i>	-4,3	-4,8	-12,0	-14,0	-16,2	-20,4
Einkaneysla heimila alls						
Household Final Consumption Exp. of Resident Households	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Starfsemi samtaka <i>Non-profit institutions serving households</i>	3,3	3,6	3,8	3,9	4,0	4,2
Einkaneysla alls Private Final Consumption Expenditure	103,3	103,6	103,8	103,9	104,0	104,2

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 5. Fjármunamyndun 2013–2015
 Table 5. Gross fixed capital formation 2013–2015

	Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices			Magnbreyting frá fyrra ári, % ¹ Volume changes on previous year, per cent ¹		
	2013	2014 ²	2015 ²	2013	2014 ²	2015 ²
Fjármunamyndun alls <i>Gross fixed capital formation, total</i>	296.846	345.759	419.951	2,2	16,0	18,3
Atvinnuvegir alls <i>Business sector investment</i>	192.692	225.990	299.627	-2,1	17,3	29,5
Landbúnaður og skógrækt <i>Agriculture and forestry</i>	9.477	10.383	10.829	22,6	9,3	1,7
Fiskveiðar <i>Fishing</i>	1.730	9.335	15.813	-77,5	433,9	66,6
Matvælavinnsla <i>Manufacture of food products and beverages</i>	11.375	12.466	14.268	27,8	10,6	12,3
Framleiðsla málma <i>Manufacture of basic metals</i>	12.929	9.521	17.281	-47,2	-25,6	80,2
Annar iðnaður <i>Other manufacturing</i>	11.803	14.141	16.078	-0,3	18,3	11,0
Rafvirkjanir, raf-, hita- og vatnsveitur <i>Production and distribution of electricity and water</i>	25.882	23.801	30.018	-0,4	-8,2	22,4
Byggingarstarfsemi <i>Construction</i>	14.719	16.759	23.939	449,0	13,8	39,1
Verslun <i>Wholesale and retail trade</i>	10.836	12.569	16.588	14,3	16,6	29,5
Hótel- og veitingahúsarekstur <i>Hotels and restaurants</i>	6.096	9.574	12.453	43,5	56,6	26,1
Flugsamgöngur <i>Air transport</i>	4.894	5.768	15.913	11,6	19,8	167,3
Flutningar, ferðaskrifstofur o.þ.h. <i>Travel agencies and tour operators n.e.c.</i>	6.768	8.641	13.713	16,6	26,9	53,6
Samgöngur <i>Transport</i>	3.820	3.318	4.806	48,9	-11,9	43,3
Fjarskiptaþjónusta <i>Telecommunications</i>	7.532	8.637	9.397	58,1	16,0	6,6
Fjármálaþjón., váttryggingar og önnur fjármálastarfsemi <i>Financial intermediation and insurance</i>	4.929	6.342	7.445	-26,4	29,6	16,4
Fasteignaviðskipti <i>Real estate activities</i>	2.861	18.162	24.989	-76,6	529,9	32,7
Ýmis leigustarfsemi og tölvuþjónusta <i>Computer and related activities</i>	16.619	17.601	22.046	0,0	0,0	0,0
Rannsóknir og þróunarstarf <i>Research and development</i>	10.433	13.137	14.712	-40,3	6,8	23,4
Önnur viðskipti og sérhæfð þjónusta <i>Other business activities</i>	11.403	7.203	8.307	21,5	23,2	8,3
Annað <i>Other n.e.c.</i>	0,0	0,0	0,0	261,8	-37,2	12,7
Íbúðarhús alls <i>Residential construction</i>	50.826	58.812	58.361	10,8	14,8	-3,1
Starfsemi hins opinbera <i>Public works and buildings</i>	53.328	60.958	61.963	12,1	12,5	-2,5
Vegir og brýr <i>Roads and bridges</i>	9.071	11.930	11.630	39,6	29,6	-7,0
Götur og holræsi <i>Streets and sewers</i>	7.705	7.110	6.405	0,2	-9,1	-14,0
Byggingar hins opinbera <i>Public buildings</i>	16.277	19.403	20.449	5,2	17,4	0,9
Önnur fjárfesting hins opinbera <i>Other public investment</i>	20.276	22.515	23.479	13,2	9,1	0,5
Atvinnuvegir alls, tegundaskipting <i>Business sector investment, type of assets</i>	192.692	225.990	299.627	-2,1	17,3	29,5
Fólksbifreiðar <i>Motor vehicles for industrial use</i>	5.725	6.786	10.314	12,8	19,3	56,2
Skip og skipsbúnaður, flugvélar o.fl. <i>Ships, aircrafts and pertaining equipments</i>	9.550	18.389	33.565	0,0	0,0	0,0
Verksmiðju-, iðnaðarvélar og tæki <i>Manufacturing machinery and equipments</i>	26.117	28.659	36.590	-69,4	94,6	78,6
Skrifstofuáhöld og tæki <i>Office machinery and computers</i>	34.621	37.000	39.778	0,0	0,0	0,0
Vélar og tæki til jarðvegsvinnu og mannvirkjagerðar <i>Machinery tools for quarrying and construction</i>	26.168	29.902	44.156	-17,2	11,6	26,9
Mannvirki <i>Construction</i>	63.840	74.928	104.818	33,1	8,6	4,9
þar af byggingar <i>thereof buildings</i>	32.099	48.954	70.177	0,0	0,0	0,0
Annað <i>Other n.e.c.</i>	26.671	30.326	30.406	31,6	16,0	46,1

¹ Magnbreytingar eru reiknaðar á verðlagi fyrra árs og árlegri keðjutengingu. *Volume changes are based on annual chain linking.*

² Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 6. Skipting landsframleiðslunnar á framleiðsluþætti 2010–2015

Table 6. Cost components of Gross Domestic Product 2010–2015

Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹
1. Verg landsframleiðsla Gross Domestic Product	1.620.293	1.701.585	1.778.499	1.891.239	2.006.019	2.213.543
2. Vörutengdir skattar Taxes on products	180.991	193.381	209.806	216.780	229.773	251.841
3. Vörutengdir styrkir Subsidies on products	14.051	15.037	15.764	13.833	14.054	14.338
4. Vinnsluvirði á grunnverði (4.=1.-2.+3.)						
<i>Value added, basic prices (4.=1.-2.+3.)</i>	1.453.353	1.523.241	1.584.457	1.688.292	1.790.300	1.976.040
5. Aðrir skattar á framleiðslu Other taxes on production	39.696	39.886	45.145	50.411	84.741	83.461
6. Aðrir styrkir á framleiðslu Other subsidies on production	13.438	13.964	14.494	16.897	15.094	14.732
7. Vergar þáttatekjur (7.=4.-5.+6.-10.)						
<i>Gross factor income (7.=4.-5.+6.-10.)</i>	1.427.095	1.497.319	1.553.806	1.654.778	1.720.653	1.907.311
8. Laun og tengd gjöld Compensation of employees	778.253	854.796	910.291	988.366	1.048.278	1.143.671
9. Vergur rekstrarafgangur (9.=7.-8.)						
<i>Operating surplus, gross (9.=7.-8.)</i>	648.842	642.523	643.515	666.411	672.375	763.639
9.1 Bókfærðar afskriftir						
<i>Consumption of fixed capital (business acc.)</i>	249.694	248.056	253.723	288.346	280.251	292.250
9.2 Hreinn rekstrarafgangur <i>Operating surplus, net</i>	399.148	394.467	389.792	378.065	392.124	471.389

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 7. Magnvísitölur atvinnuvega og landsframleiðslunnar í heild 2011–2015**

Table 7. Gross Domestic Product by industries, volume indices 2011–2015

Magnvísitölur, 2005=100 Volume indices, 2005=100	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹
A. Landbúnaður, skógrækt og fiskveiðar Agriculture, forestry and fishing	92,7	100,2	102,4	106,8	114,8
Þar af fiskveiðar There of fishing	84,1	91,2	92,9	97,0	104,2
B.–E. Framleiðsla, námugróftur, veitur og meðhöndlun úrgangs					
<i>Mining; manufacturing; electricity; water supply; waste management</i>	125,2	129,1	143,6	147,0	155,8
F. Byggingarstarfsemi Construction	50,6	51,3	56,0	60,8	68,0
G.–I. Verslun, samgöngur, rekstur veitinga- og gististaða					
<i>Wholesale & retail trade; transportation; accommod. and food service</i>	105,4	110,6	117,8	126,3	136,9
J. Upplýsingar og fjarskipti Information and communication	105,4	112,3	122,9	129,7	134,8
K. Fjármála- og váttryggingarstarfsemi Financial and insurance activities	175,5	144,2	117,2	103,7	91,5
L. Fasteignaviðskipti Real estate activities	101,0	102,5	104,4	104,9	105,6
M.–N. Ýmis sérhæfð þjónusta Other service activities	96,3	97,7	103,3	106,2	117,0
O.–Q. Opinber stjórnýsla, fræðslustarfsemi, heilbrigðis- og félagsþjónusta					
<i>Public adm.; education; human health and social work activities</i>	96,7	95,3	96,2	97,9	98,9
R.–U. Önnur starfsemi Other activities	106,8	107,4	114,3	122,8	129,8
Allar atvinnugreinar Total industries	107,3	108,4	112,2	115,1	119,9
Breyting frá fyrra ári, %					
<i>Percentage change from previous year, %</i>	1,8	1,1	3,5	2,6	4,2
Til samanburðar: Breyting skv. útgjaldauppgjöri, %					
<i>Memorandum: Change according to expenditure approach, %</i>	2,0	1,2	4,4	1,9	4,2

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 8. Hlutfallsleg skipting landsframleiðslu eftir atvinnuvegum 2011–2015 Table 8. *Gross Domestic Product by industries, percentage breakdown 2011–2015*

Hlutfallsleg skipting <i>Percentage breakdown</i>	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹
A. Landbúnaður, skógrækt og fiskveiðar <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	7,6	7,7	6,9	6,2	6,4
Þar af fiskveiðar <i>There of fishing</i>	6,4	6,4	5,5	4,8	5,0
B.–E. Framleiðsla, námugróftur, veitur og meðhöndlun úrgangs <i>Mining; manufacturing; electricity; water supply; waste management</i>	20,7	19,2	18,8	17,7	18,0
F. Byggingarstarfsemi <i>Construction</i>	4,3	4,6	4,9	5,5	6,0
G.–I. Verslun, samgöngur, rekstur veitinga- og gististaða <i>Wholesale & retail trade; transportation; accommod. and food service</i>	17,0	16,4	17,2	17,8	18,7
J. Upplýsingar og fjarskipti <i>Information and communication</i>	4,4	4,2	4,9	4,7	4,7
K. Fjármála- og váttryggingastarfsemi <i>Financial and insurance activities</i>	7,6	9,2	7,9	7,7	6,6
L. Fasteignaviðskipti <i>Real estate activities</i>	9,6	9,8	10,0	10,3	9,4
M.–N. Ýmis sérhæfð þjónusta <i>Other service activities</i>	7,1	7,1	7,2	7,6	8,1
O.–Q. Opinber stjórnsýsla, fræðslustarfsemi, heilbrigðis- og félagsþjónusta <i>Public adm.; education; human health and social work activities</i>	18,6	19,0	19,3	19,5	19,0
R.–U. Önnur starfsemi <i>Other activities</i>	3,1	2,8	2,9	3,0	3,1
Allar atvinnugreinar <i>Total industries</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Hagfíðindi **Þjóðhagsreikningar**
Statistical Series ***National accounts***

101. árg. • 21. tbl.

ISSN 1670-4770

9. september 2016

Umsjón *Supervision* Gunnar Axel Axelsson • gunnar.axelsson@hagstofa.is

© Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 105 Reykjavík Iceland

www.hagstofa.is www.statice.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099

Um rit þetta gilda ákvæði höfundalaga. Vinsamlegast getið heimildar.

Reproduction and distribution are permitted provided that the source is mentioned.